

กลุ่มคัดแยกขยะ

บ้านขามส้ม

ส่วนที่ ๑ เนื้อหาสาระของแหล่งเรียนรู้

๑. ชื่อแหล่งเรียนรู้ : กลุ่มคัดแยกขยะบ้านขามสุ่ม

๒. แนวคิด/หลักการของแหล่งเรียนรู้

บ้านขามสุ่มมีหลักคิดในการคัดแยกขยะโดยตั้งเป้าว่า “ขยะทุกชิ้นล้วนมีค่า เปลี่ยนเป็นเงินตรา รักษาสิ่งแวดล้อม” เพื่อสร้างจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหา ลดปริมาณขยะในชุมชน และสร้างรายได้

๓. ที่มาและเส้นทางการพัฒนา

พ.ศ.๒๕๕๖ นายนิราช มณีโยชน์ ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๒ บ้านขามสุ่ม ได้ไปศึกษาดูงานเรื่องการจัดการขยะที่เทศบาลตำบลเวียงผาง ได้แนวคิดในการบริหารจัดการขยะ

พ.ศ.๒๕๕๗ นายนิราช มณีโยชน์ ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๒ บ้านขามสุ่ม ได้ไปเข้าร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตำบลสุขภาวะ ที่เทศบาลตำบลอุโมงค์ จังหวัดลำพูน ได้ประสบการณ์ในการคัดแยกขยะและเพิ่มมูลค่าของขยะ ในปีเดียวกันได้นำแนวคิดเข้าปรึกษาและขอความร่วมมือในเวทีประชาคมของหมู่บ้าน ตั้งคณะทำงาน ศึกษา วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการดำเนินงานในหมู่บ้าน ให้เป็นรูปธรรม โดยเริ่มจากสมาชิกชมรมผู้สูงอายุบ้านขามสุ่ม นำขยะรีไซเคิลมารวมกัน คัดแยกและจำหน่ายในวันทีรับเบี้ยยังชีพเป็นประจำทุกเดือน เริ่มแรกมีครัวเรือนสมัครใจเข้าร่วมกิจกรรม ๑๕ ครัวเรือน

พ.ศ.๒๕๕๘ เทศบาลตำบลเวียงพร้าวได้สนับสนุนให้สมัครเข้าร่วมโครงการ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการคัดแยกขยะที่ต้นทาง ภายใต้กรอบทิศทางการสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมและได้รับคัดเลือกให้ได้รับเงินสนับสนุนในการดำเนินกิจกรรมคัดแยกขยะที่ต้นทาง จากกองทุนสิ่งแวดล้อม สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวนเงิน ๑๙๒,๐๐๐ บาท(หนึ่งแสนเก้าหมื่นสองพันบาทถ้วน) และได้ดำเนินการตามโครงการเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน มีครัวเรือนที่สมัครใจเข้าร่วมเพิ่มเติมรวม ๔๐ ครัวเรือน

- ตั้งกองทุนคัดแยกขยะ โดยมีคณะกรรมการกลุ่มผู้เข้าร่วมโครงการคัดแยกขยะเป็นการเฉพาะ จำนวน ๑๔ คน โดยมี นายจรัญ เวชกิจ เป็นประธาน
- จัดอบรมและศึกษาดูงานการบริหารจัดการขยะ และการทำปุ๋ยหมักในบ่อซีเมนต์
- ทำกิจกรรมปุ๋ยหมักในบ่อซีเมนต์ เพื่อรองรับการแยกขยะที่ต้นทางโดยนำเศษอาหารจากครัวเรือนลงในบ่อซีเมนต์และใช้น้ำหมักจุลินทรีย์(EM) ย่อยสลายเพื่อเป็นปุ๋ยหมักใช้ในครัวเรือน

พ.ศ.๒๕๕๙ จัดสวัสดิการช่วยเหลือสมาชิกกลุ่มคัดแยกขยะ ได้แก่ สงเคราะห์ครอบครัวผู้เสียชีวิต สวัสดิการผู้เจ็บที่นอนรักษาตัวในโรงพยาบาล มีครัวเรือนที่สมัครใจเข้าร่วมเพิ่มเติมรวมเป็น ๗๐ ครัวเรือน

พ.ศ.๒๕๖๐ ขยายแนวคิดการจัดการขยะและเพิ่มสมาชิกผู้เข้าร่วมโครงการ โดยขยายกลุ่มเป้าหมายให้ครอบคลุมทั้งหมู่บ้านไม่เฉพาะผู้สูงอายุเท่านั้น เพื่อให้ทุกครัวเรือนมีส่วนรับผิดชอบในการแก้ไขปัญหาขยะ มีครัวเรือนที่สมัครใจเข้าร่วมเพิ่มเติมรวมเป็น ๘๐ ครัวเรือน

พ.ศ.๒๕๖๑ เทศบาลตำบลแม่ปิงและเทศบาลตำบลป่าต๋มได้มาศึกษาดูงานกลุ่มคัดแยกขยะบ้านขามสุ่ม เพื่อแลกเปลี่ยนวิธีการบริหารจัดการขยะในชุมชน มีครัวเรือนที่สมัครใจเข้าร่วมเพิ่มเติมรวมเป็น ๙๒ ครัวเรือน

๔. วิธีการดำเนินงาน

๑) นำแนวคิดจากการศึกษาดูงานมาประชุมประชาคม เพื่อสร้างความตระหนักในปัญหาของชุมชนนำไปสู่การวางแผน

๒) ให้ความรู้และรณรงค์การคัดแยกขยะในครัวเรือน ในการประชุมประจำเดือนและในวันที่ผู้สูงอายุมารับเบี้ยผู้สูงอายุเพื่อให้เกิดความตระหนักถึงปัญหาขยะของชุมชน พร้อมทั้งชักชวนให้ประชาชนร่วมกิจกรรมการคัดแยกขยะด้วยความสมัครใจ

๓) รวบรวมขยะที่คัดแยกจากแต่ละครัวเรือน โดยแต่ละครัวเรือนที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการคัดแยกขยะ เริ่มจากสมาชิกชมรมผู้สูงอายุบ้านขามส้ม นำขยะรีไซเคิลมารวมกัน คัดแยกและจำหน่ายในวันทีรับเบี้ยยังชีพเป็นประจำทุกเดือน สนับสนุนบ่อซีเมนต์ให้ครัวเรือนละ ๒ บ่อเพื่อนำไปทำปุ๋ยหมักจากเศษอาหาร ประชาสัมพันธ์เชิญชวนครัวเรือนที่ยังไม่เข้าร่วมโครงการมาเข้าร่วมโครงการคัดแยกขยะให้เพิ่มขึ้นในวันที่มีการจ่ายเบี้ยผู้สูงอายุเป็นประจำทุกเดือน โดยนำขยะที่รวบรวมได้ขายเป็นเงินกองทุนสวัสดิการสำหรับสมาชิกที่เจ็บป่วยโดยนำเงินมอบให้เบื้องต้น เมื่อมีการป่วยนอนรักษาตัวในโรงพยาบาลมอบสวัสดิการ รายละเอียด ๑๐๐ บาท/ครั้ง และสงเคราะห์ครอบครัวผู้เสียชีวิต มอบสวัสดิการ รายละเอียด ๓๐๐ บาท

๔) ขยายองค์ความรู้ กระบวนการบริหารจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมสู่ชุมชนอื่นๆ โดยเป็นแหล่งศึกษาดูงานให้กับกลุ่ม หรือองค์กรต่างๆ ที่สนใจศึกษาเกี่ยวกับการคัดแยกขยะ

๕. ผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน

๑) ประชาชนในชุมชนมีความรู้และทักษะ สามารถคัดแยกขยะ และจัดการขยะแต่ละประเภทได้อย่างเหมาะสม ช่วยลดปริมาณขยะในครัวเรือน

๒) เกิดสังคมเกื้อกูลอันเนื่องมาจากกิจกรรมการคัดแยกขยะในชุมชน ที่ตระหนักและให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาขยะและสิ่งแวดล้อม ได้ผลลัพธ์เป็นกองทุนสวัสดิการของชุมชน ได้รับการยอมรับเป็นชุมชนต้นแบบจัดการตนเอง ที่สามารถถ่ายทอดความรู้และทักษะในการคัดแยกขยะสู่ชุมชนอื่น

๖. ทิศทางการพัฒนาและการขยายผล

๑) พัฒนารูปแบบการจัดการขยะให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น เช่น การบีบอัดขยะประเภทพลาสติกจำหน่าย

๒) สร้างเครือข่ายชุมชนจัดการตนเองในเรื่องการคัดแยกขยะแบบมีส่วนร่วม

ส่วนที่ ๒ การสร้างการเรียนรู้

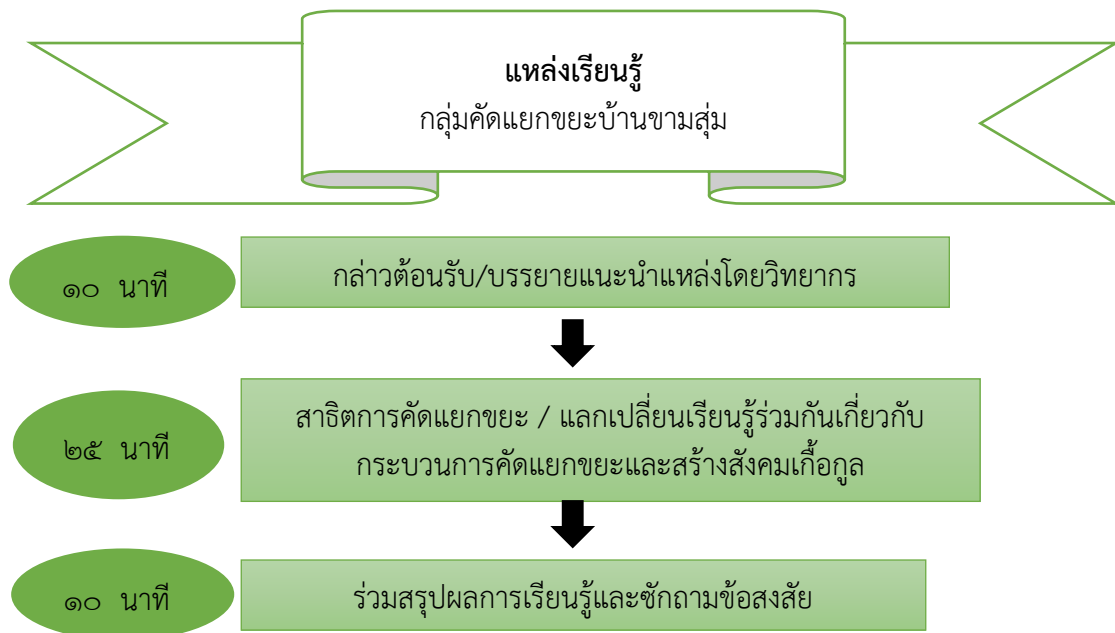
๑. วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนรู้ถึงกระบวนการการคัดแยกขยะและจัดการขยะอินทรีย์ ขยะรีไซเคิล ขยะอันตราย ขยะทั่วไปเพื่อลดปริมาณขยะในชุมชน
- ๒) เพื่อให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนรู้การทำงานแบบมีส่วนร่วมและเสริมสร้างสังคมเกื้อกูล

๒. กลุ่มเป้าหมาย จำนวน ๓๐ คน ประกอบด้วย

- ๑) ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ๒) สมาชิกสภาเทศบาล
- ๓) กำนัน / ผู้ใหญ่บ้าน
- ๔) พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ๕) แกนนำเครือข่ายที่สนใจ

๓. กระบวนการเรียนรู้ (๔๕ นาที)

๔. รายละเอียดกระบวนการเรียนรู้

กระบวนการเรียนรู้ภายในแหล่งเรียนรู้กลุ่มคัดแยกขยะบ้านขามสும் โดยเริ่มต้นจากการกล่าวต้อนรับและบรรยายความเป็นมาในการก่อตั้งแหล่งเรียนรู้โดยวิทยากรแหล่งเรียนรู้ สาธิตการคัดแยกขยะ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันเกี่ยวกับกระบวนการคัดแยกขยะและสร้างสังคมเกื้อกูล แล้วจึงสรุปผลการเรียนรู้ของแหล่งเรียนรู้และซักถามข้อสงสัยเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้

๕. สื่อหรืออุปกรณ์ประกอบการเรียนรู้

- ๑) แผ่นพับ
- ๒) วัสดุทัศน
- ๓) ทะเบียนสมาชิกกลุ่มคัดแยกขยะ บัญชีรายรับ-รายจ่าย สมุดบันทึกสวัสดิการ

๖. วิทยากรประจำแหล่งเรียนรู้

- ๑) นายจรูญ เวชกิจ ประธานกลุ่มคัดแยกขยะ
- ๒) นายนิราช มณีโยชน์ ที่ปรึกษา
- ๓) นางสาวจันทร์พอง มูลหล้า กรรมการ
- ๔) นายบุญมี โกศุมาลัย กรรมการ
- ๕) นายอินสม ตาใส กรรมการ

๗. ภาพแหล่งเรียนรู้

